

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

253

PREȚUL 1 LEU

M. SÎNTIMBREANU • G. RICUS • SHIN'ICHI HOSHI

Povestiri cu roboți

MIRCEA SÎNTIMBREANU

A se feri de umezeală!

GHEORGHE RICUS

Iubita mea din celălalt continent

MOARTEA ÎN SUFIXUL -AT

SHIN'ICHI HOSHI

Pasiunea unui proprietar de bar

Colecţia
„Povestiri ştiinţifico-fantastice"
editată de revista

Ştiinţa şi Tehnica

Anul XI
1 iunie 1965

Coperta - desen: VICTOR WEGEMANN
Portret: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: CORNEL DANELIUC

Bine cunoscut tinerilor cititori, scriitorul Mircea Sîntimbreanu s-a născut la Băița (Hunedoara) în 1926. Din 1949 e profesor de istorie, iar din anul 1954 a debutat în literatură cu scenarii radiofonice. Colaborator nelipsit al revistelor pentru copii, M. Sîntimbreanu a scris peste zece cărți pentru școlari și preșcolari. Cu povestirea de față, genul științifico-fantastic își dobîndește un nou autor de talent.

A se feri de umezeală!

Era un robot evoluat, o minune a ciberneticii. De cînd inginerul găsise că valoarea logaritmului K și coeficientul entropiei este egal cu sigma minus logaritmul lui Pai, înlăturînd astfel orice indice H (indicele dezordinii, spaima roboților), mașina începuse să-și merite denumirea de FACTOTUM 10. Prin ultimele experiențe, inginerul îl înzestrase cu posibilitatea de a se exprima, fixîndu-i în memorie absolut toate cuvintele limbii române, potrivit ultimei ediții a Dicționarului limbii române contemporane, a dicționarelor enciclopedice, a dicționarelor de arhaisme, provincialisme și neologisme. Se putea afirma că munca filologilor și a lingviștilor nu fusese mai prejos decît aceea a tehnicienilor, așa încît, după părerea unanimă, nici un singur cuvînt sau expresie a limbii române nu rămăsese neînregistrată în memoria lui FACTOTUM 10. Cele două volume ale gramaticii le memorase în 10 secunde și 2 zecimi, în timp ce juca pionii într-o apărare Karo-Khan cu campionul de șah al țării. La mutarea nebunului pe e5 știa și Ortoepia și-și ruga partenerul să-i aducă Semantica. Nici n-apucase să zică primul „șah !" cînd limba română nu mai avea secret pentru el. Da, era un robot evoluat însă totodată modest : de aceea, cînd inginerul îi comunică voios că a doua zi urma să facă demonstrații

publice de limbă și gramatică română, la Pavilionul de Experimentare, FACTOTUM îl rugă să mai amîne cu o zi. Și totodată îi ceru voie să citească, măcar o dată, cele un milion patru sute de mii de volume din Biblioteca Academiei. Ceea ce și făcu, citindu-le în timp ce-și mînca porția zilnică de ulei cu parafină. (Era un obicei prost, pe care-l păstrase de cînd era mic și purta abia numele de FACTOTUM 1). Chiar și așa, nu se grăbea să dea ochii cu publicul. Nu voia să aibă nici un risc, și inginerul nu se împotrivi. Experiența îi dovedise că FACTOTUM nu este nici capricios și nici timid, ci doar un robot cît se poate de exigent cu sine însuși. De aceea, consimți să amîne cu 24 de ore evoluția robotului și plecă să anunțe acest lucru la ziar, nu înainte însă de a-i fixa pe piept anunțul foarte important : A SE FERI DE UMEZEALĂ ! Căci, dacă indicele H era, ca să zicem așa, virusul său intern, umiditatea era, încă de pe vremea cînd purta scutece, cel mai primejdios agent extern. Aducea gripa. Și știți și voi cît mai valorează o mașină gripată !

Robotul rămăsese, așadar, singur. Dar nu pentru a reciti încă o dată cele un milion patru sute de mii de volume, cum s-ar fi putut crede la prima vedere. Făcu și acest lucru, e drept, dar numai pentru că în mintea lui de robot evoluat se ivise o idee. O idee absolut firească pentru prestigiul său de care era conștient. Voia ca, în lipsa inginerului, să verifice el însuși înaintea confruntării cu publicul ceea ce știe și ceea ce poate la limba română ; să aibă, cu alte cuvinte, o discuție de antrenament. Ideea îi venise pe cînd, făcîndu-și siesta, zărise pe geam, nu departe, doi copii discutînd pe o bancă.

— Ce-ar fi, își spusese, să-mi fac un autocontrol al cunoștințelor ?

Acum, inginerul plecase... Copiii erau tot pe bancă și păreau că vorbesc din ce în ce mai înfierbîntați. Afară era senin, o boare primăvăratică se juca prin tufișuri și, privindu-și ceasul de la mînă, FACTOTUM observă umiditatea : 0,01. Excelentă ! Nu era deci nici un risc. Ieși, așadar, și pentru a nu-i speria, se apropie tiptil de cei doi copii. În focul discuției nici nu-l zăriră.

— E mai bine așa. O să vorbească nestingheriți, iar eu trec pe autocontrol, își spuse robotul, și degetele îi tremurau de emoție pe șnurul care îl menținea în priză.

Cei doi rîdeau tare și de-abia după cîteva minute robotul înțelese că-și povesteau un film care le plăcuse grozav.

— Haios era, ce zici, suflete ?

— Mișto, bă !

— Ce caft îi căpăcea la gioale ! Te-ai prins ?

— Sanchi. Ce ? Aschimodia nu i-a tărzănit un flit între felinare ?

— Eşti nasol. Păi nu i-ai ginit moaca ? Ce cărămidă avea !...

— Lasă-te de cioace...

— Ete, iordanistu' !... Păi bine, bă, faţă de ginere mort...

Dar nu mai continuă. Zise doar pe şoptite :

— Babacu' ! M-am uşchit.

Robotul rămase cu gura căscată. Îşi scutură apoi brusc capul şi, cu o viteză nebănuită pentru masa lui, o zbughi în laborator. Dar nu se linişti. Continuă să-şi smucească din ce în ce mai tare capul, ca şi cum o viespe îi pătrunsese în creierul lui electronic. Şi într-adevăr, ceva bîzîia îndrăcit între milioanele lui de celule fotoelectrice... O forţă extraordinară îi apăsa creierul, firele acestuia zbîrnîiau şi vibrau gata să plesnească. De undeva, poate din coeficientul sigma, începu să iasă fum... Avertizorul automat intră în funcţiune, umplînd cu vaierele sale încăperea, dar robotul, deşi ştia aceasta de la vîrsta de 5 secunde, nu smulsese şnurul din priză. Dimpotrivă. Se conectă la sursa de 1 000 de megawaţi. Acum, creierul său scăpăra, şi de sub calota de duraluminiu explodau parcă nişte rachete multicolore. Supremul avertisment ! Dar nici de data aceasta robotul nu reacţionă. Cu întregul său volum de energie, cu formidabila lui energie scormonea cu febrilitate cele mai tainice unghere ale memoriei sale.

— Nasol ? Haios ?? Mişto ??? N-am auzit...

Cu o viteză de neînchipuit tria milioane de cărţi citite, sute de mii de fişe, fotocopiile tuturor dicţionarelor...

— Sanchi ? Cioace ?? Gioale ??? Nu cunosc...

Sortă înfrigurat ultimele cotloane ale memoriei, unde i se fixaseră arhaismele şi provincialismele, combină apoi într-o supremă încordare arhaico-provincialismele şi, negăsind nici aşa nimic care să-l lămurească, oftă din rărunchi :

— Şi totuşi era ceva în româneşte... Asta după gramatică... Dar ce ? Ce... Şi cînd în laborator era numai fum, se prăbuşi pe un fotoliu şi suspină amar : — Sînt un incapabil... Şi plînse. Primele lacrimi sfîrîiră pe obrajii lui înfierbîntaţi şi se evaporară. Celelalte însă curgeau, curgeau la vale. Şi cînd se opriră pe tăbliţa cu anunţul fatal, robotul devenise rece. Trăgea să moară. Umezeala lacrimilor îl dăduse gata...

Aşa l-a găsit inginerul. Cînd, în sfîrşit, l-a reanimat, FACTOTUM 10, cel mai evoluat robot, îl prinse de mînecă şi vorbi:

— De ce nu m-ai lăsat să mor ? Nu sînt bun de nimic... Ţi-ai jertfit talentul şi tinereţea cu mine, ai pierdut mii de

nopți să calculezi și să descoperi valoarea lui minus sigma, ți-ai pus atîtea nădejdi în mine și eu... eu...

— Tu ?

— Eu nu știu nici cît știe un copil de 12 ani. Știu șah, calcul infinitezimal, pun diagnosticul oricărei boli... Credeam că stăpînesc întregul tezaur al limbii române.

— Și nu-l stăpînești ?

— Nu. Vorbeau doi copii în curte și nu înțelegeam nimic... Ici, colo, înțelegeam și eu cîte un cuvînt. Și asta mă descuraja și mai tare... Încolo nimic... Nici nasol, nici mișto, nici cioace, nici gioale...

— Și de asta plîngeai ?

— Da, suspină robotul și era gata să dea din nou apă la șoareci dacă inginerul n-ar fi izbucnit în aceeași clipă într-un hohot nestăvilit de rîs. Cînd în sfîrșit a putut să vorbească, zise ferm, dar blînd :

— Dar asta nu e limbă română, prostuțule !

— Dar ce ?

— Nimic ! Gunoi...

. . . .

A doua zi FACTOTUM 10 trecea toate probele într-un chip strălucit. Primise felicitări și certificate din partea tuturor savanților, iar lumea se răspîndea spre ieșire, cînd lîngă soclul robotului se opriră doi copii. Îl priviră îndelung, apoi unul dintre ei fluieră admirativ :

— Mișto !

— Haios ! adaugă celălalt.

În clipa aceea, robotul izbucni în rîs. Rîdea atît de tare încît hohotele sale umpleau de vuiet imensa sală. Era înfricoșător acest rîs...

— Ușcheală ! mai apucă să zică unul și o tuliră amîndoi spre ieșire. Dar robotul rîdea, rîdea în continuare. Și deodată se opri brusc. Robotul rîdea cu lacrimi și iarăși umezeala îl dădu gata !

Dar inginerul nu se alarmă. Rîdea și el cu lacrimi...

Gh. Ricus s-a născut în 1932 la Brăila. Fiu de marinar, a călătorit an de an cu vaporul, pe al cărui bord lucra tatăl său, și astfel a făcut de nenumărate ori traseul Dunării. A terminat liceul la Brăila în 1951 și a urmat Facultatea de filologie din București. Ca ziarist la „Informația Bucureștiului", iar mai apoi la alte ziare, s-a arătat pasionat de literatura științifico-fantastică.

Acum este asistent universitar la catedra de limbi moderne a Institutului de petrol, gaze și geologie din Capitală.

Iubita mea din celălalt continent

În loc de „Cuvînt înainte"

Contemporani ai anului 2155,

Închipuiți-vă o povestire științifico-fantastică în care se perindă următoarele personaje:

POVESTITORUL, personaj melancolic, ușor inadaptabil, directorul unei uzine de roboți, un bărbat care pe tot parcursul povestirii își caută fericirea;

CELESTA, de la serviciul de verificări al uzinei de roboți, blondă, cam uitată de povestitor;

SOFOCLE și OTHELO, roboți nedespărțiți, alină suferințele povestitorului;

UN ROBOT ÎN REPARAȚIE, apare într-un bar și o caută pe domnișoara Me, ființă iluzorie;

IUBITA DIN CELĂLALT CONTINENT, dansatoarea îmbrăcată în raze.

Iată un perfect program literar pentru o maşină cibernetică de fabricat romane! veţi exclama cu siguranţă.

Desigur, contemporani ai secolului al XXII-lea, care vă realizaţi la maşinile cibernetice disertaţii profesionale, conferinţe publice, interminabile scrisori de dragoste, nu vă e greu să ghiciţi dintr-o singură aruncătură de ochi un program literar. Am vîrît acest program în maşina Cib.VII. 29 952 şi mi-au ieşit, în urma combinaţiilor de rigoare, paginile de faţă. Vă cer îngăduinţa a le citi. Dar vă previn! Cib. VII 29 952 face, uneori, asociaţii foarte ciudate, de aceea vă rog ca orice împerechere stranie de situaţii, orice aluzie care ar viza vreo persoană şi-o întîlniţi în text să n-o treceţi mecanic în seama subsemnatului, care n-a avut altă sarcină decît de a sorta materialul şi a-i pune subtitluri.

Primele pagini ieşite din maşină

„De ce scriu aceste însemnări?" — mă veţi întreba. Din pură contradicţie. Astăzi toată lumea îşi lasă memoriile pe bandă de magnetofon ori pe peliculă teleintercontinentală. Am aspiraţii mai modeste.

În acest an 2155 doresc ca sentimentele şi gîndurile mele să fie cunoscute de contemporani.

*Memoriile, gen căzut în desuetudine cam de prin anul 1900 şi ceva, nici astăzi nu se bucură de o prea mare popularitate, chiar dacă cunosc ambalajul modern al peliculei amintite. Iar, ca să mă dau în spectacol cu propriile mele întîmplări, pe care mi le-a copiat foarte sîrguincios pelicula regizată de mine, potrivind lumina la 45°, vă spun sincer, nu-i genul meu! În primul rînd ar trebui să găsesc un redactor de televiziune care să mi le programeze în interviziune continentală ori astrală. Şi e greu! Filmul de amatori e la modă! Aşa după cum pe vremea bunicului în fiecare casă exista un laborator foto şi dispozitive în culori. Inocenta epocă a anului 1975! Ah, tare plicticoasă prin ploaia de fotografii în culori: „*Bunicul în lună*"; sprijinit în baston — fotografie în culori.* „Mama la primul cosmodrom de amatori" *— fotografie în culori...* „Nepotul — *adică eu* — lîngă rachetă", *rachetă*

pe care am vîndut-o acum şapte ani, pentru că devenise o rablă şi riscam tot timpul ori să cad, ori să mă sufoc din pricina circulaţiei defectuoase a gazelor — fotografie în culori. Lumea era cuprinsă de o frenezie a culorii. Parcă atunci descoperea lumina, speriată probabil de noaptea siderală din călătoriile în Cosmos ce se înteţiseră pe atunci şi erau „en vogue".

Pînă şi voiajurile de nuntă se făceau pe orbite interastrale. Altfel nu erau la modă!

Dar să ne întoarcem la subiectul nostru. Ard de dorinţa să povestesc adevărul. „Ard", acesta este cuvîntul cel mai potrivit, şi am să spun adevărul, chiar dacă m-ar citi numai vreun robot X 15, seria perimată, care efectuează acum ultimele servicii prin vreo bucătărie, spălînd vasele ori tocînd carnea electric.

Plăcerile mele

Toată familia îmi cunoaşte consemnul. Biroul unde lucrez e un sanctuar. Nu intră nimeni pînă după-prînz. Cum legile sînt făcute pentru a ne procura plăcerea să le încălcăm, mă trezesc, cînd vreau şi cînd nu vreau, cu roboţii mei: Sofocle şi Othelo. De fapt sînt programaţi ca atunci cînd „simt" că mă plictisesc să mă distreze. Joacă box, cu nici o lovitură greşită, sar coarda şi mă ciufulesc, atît cît le îngăduie delicatele articulaţii metalice. Ajunşi la acest punct, ei ştiu că imediat trebuie să-i dau afară. Şi se supun.

Cîteodată Sofocle şi Othelo stau ceasuri întregi în camera mea. Primul debitîndu-mi o istorie veche şi uitată. Celălalt recitîndu-mi din Shakespeare în orice limbă doresc. Vă recomand esperanto, ultima traducere a colegului meu Cip-Cib. Tălmăcirea a făcut ocolul pămîntului în 24 de ore de la apariţie. (Aşa se pare.)

În fine, Sofocle şi Othelo sînt copiii mei. Îi iubesc pentru că i-am creat şi nu mă stînjenesc cu nimic. Deşi sînt făcuţi din relee, ecrane şi benzi de magnetofon, toate aceste compuneri ale materiei moarte le uit cînd mă aflu în discuţie cu ei şi mă adresez lor ca unor oameni vii.

Seara, cînd nu ştiu ce să fac, intru în rachetă şi mă dedau deliciilor zborului. Cred că oamenii cînd n-au zburat se delectau visînd cu ochii deschişi, pentru că visele, oricîte argumente ar aduce nu ştiu ce filozofi pesimişti, au puncte comune cu zborul. Îmi caut singurătatea în sublima viteză a traiectoriei intercontinentale. Zbor însă moderat în comparaţie cu contemporanii mei, ceea ce-mi îngăduie să văd bătrînul continent european, ceaţa albastră a frumosului Pacific şi s-aud în difuzor vocea metalică a pilotului automat: „Pregătiţi-vă pentru amerizare". *Peste alte cîteva secunde cobor în bazul Z. din oraşul Gig-Bang.*

E ora 1 noaptea. Jazul scoate un vuiet puternic, prelung. Lumina se micşorează. Pe scenă, luna răsare între munţi deasupra unui lac verde şi limpede. O simfonie electronică însoţeşte imaginea nocturnă. Instalaţiile odorifere pompează puternic aer de munte. Simt ozonul în nări şi îmbălsămatul miros de brad.

Pe lac licăreşte o insulă de corali, înconjurată de dansatoare metamorfozate în sepii nemişcate. Un acord brusc şi muzica încetează. O umbră lucie şi albă. Se înalţă atît de lucie, încît zidurile transparente răsfrîng ca într-o oglindă de gheaţă stelele, jazul, lacul şi chiar spectatorii. Umbra învelită în raze violet coboară încet puntea unei corăbii de argint. La 1 şi trei minute razele de pe corpul dansatoarei dispar, pentru ca s-o acopere petalele unei tulipe uriaşe.

Procedeul acesta, de a arăta o fracţiune de secundă un nud perfect, o capodoperă a naturii, se spune că e foarte vechi. Dar pe mine mă încîntă.

Într-o noapte m-am apropiat de culise. Am întîlnit-o în halatul de repetiţii şi i-am oferit o floare. Era o floare proaspătă de cîmp.

— Veniţi cu mine! i-am spus. Glasul îmi tremura.

Dansatoarea mi-a luat floarea, a mirosit-o şi cu o voce foarte frumoasă, care amintea o melodie a Leonorei lui Verdi, îmi răspunse :

— Dar am copii, domnule! Copii foarte mari, care şi ei la rîndul lor au copii. Şi copiii aceia au şi ei copii. Sînt străbunică!

Suferințele

Zborul rachetei mi s-a părut trist la întoarcere, iar frumoasa ceață de pe Pacific îmi făcea parcă semne de adio.

Seara Othelo mi-a recitat din „Antonio și Cleopatra" de Shakespeare :

Hai, vino, mică bestie ucigașă,
cu ascuțitul dinte îmi desface
prea încîlcitul nod al vieții. Vino,
sărmană și stupidă otrăvitoare.

Te mînie și treaba fă-ți-o iute.
O, dacă ai putea grăi, mi-ar place
să te aud spunînd că Cezar este
un biet zănatic fără prevedere.

Versurile îmi făceau bine.

Sofocle a tăcut tot timpul. N-avea ce-mi spune. Căzuse într-o somnolență deplină în fotoliu.

Într-una din serile acestea de început de iarnă intru într-un restaurant să cinez și n-apuc să-mi arunc prea bine ochii în jur cînd cineva mă trage de mînecă :

— Domnule[1]! vă rog, dacă nu vă supărați, o caut pe domnișoara Me !

Era un robot de copii. Unul dintre aceia care înlocuiesc bunicuțele și conduc copiii la școală în primele clase de instruire.

— Cu cel mai adînc respect vă răspund că nu cunosc nici o domnișoară Me !

Robotul s-a apropiat mai tare de masă și mi-a spus, suspinînd :

— Nu vedeți că sînt orb, domnule ! Unde o găsesc pe domnișoara Me, să-mi redea vederea ? !

---

[1] Folosirea cuvîntului „domnule" aici, ca și în alte locuri unde vorbesc mașinile, nu înglobează sensul pe care îl dădeau oamenii secolului al XX-lea în societatea împărțită în clase. Pentru depistarea acelui sens străvechi, ar trebui să deschidem ample dicționare, ceea ce nu este în intenția noastră. Cuvîntul a răzbit pînă în 2155 total golit de sens, cu valoarea unei simple interjecții.

Impresionat de această tragedie, îl instalez pe scaun şi-i scriu, pe o carte de vizită, numele Celestei de la uzina pe care o conduc. Constat cu uimire că robotul părăseşte orice idee cu privire la iluzoria domnişoară Me şi pleacă salutîndu-mă. Beau coniacul cuprins de gravitate şi un început de oboseală, un fel de „mal du siècle" dat de lumea intercontinentală şi interastrală.

Alte pagini ieşite din maşină

Celesta

În uzina de roboţi pe care o conduc — serviciul verificări — se află o fată tînără, al cărei nume nu l-am ştiut niciodată. De cum am văzut-o i-am spus Celesta. Şi toţi ceilalţi colaboratori i-au primit numele cu atîta căldură, încît l-au uitat pe cel adevărat.

Are păr blond, un oval fin şi fraged.

De cîte ori apare pe bandă un robot, ea îi aruncă din ochi o lumină tainică. Uită îndatoririle simplei munci de supraveghere şi verifică articulaţiile aparatelor cu mişcări materne. Vrea, probabil, să-mi ilustreze că acesta este unicul ţel al vieţii, singura raţiune. O cred, pentru că, deşi n-am avut timp s-o privesc prea bine, presimt că-i destul de frumoasă. Iar oamenilor frumoşi eşti înclinat să le ierţi multe.

Se întîmplă, uneori, să apară mai mulţi roboţi pe aceeaşi bandă. Atunci îmi e frică să nu încurce programele, etichetele, să nu producă un scurtcircuit şi să distrugă, astfel, întreaga uzină.

În asemenea momente, nu o dată m-am trezit strigînd: „Ia seama la conectări. Ia seama".

Neprevăzut incident şi-o întorsătură...

„Cioc! cioc!" — am auzit pe cineva bătînd a doua zi la uşă. „Poftim!" — i-am răspuns. Era robotul orb. Venise să-mi aducă mulţumiri. Faptul nu m-a mirat, căci aşa se poartă la noi un robot bine conceput al anului 2155.

Este cunoscut faptul că unii roboţi sînt capabili să se autoorganizeze, să-şi perfecţioneze funcţionarea pe mă-

sură ce acumulează experienţă. Ei devin cu atît mai complecşi, cu cît creează în interiorul materiei electronice milioane de legături.

L-am primit cu cel mai adînc respect, deşi în sinea mea am considerat un incident încălcarea sanctuarului înainte de prînz. L-am ascultat şi, în cele din urmă, i-am spus :

— Sînt bucuros că ești pe deplin vindecat de orbire.

— Pot să plec, domnule ?

— Da, i-am răspuns mecanic. Adică stai ! Vreau să-ţi spun ceva. Ştiu că eşti discret şi n-ai să pomeneşti la nimeni ce vom discuta între noi !

— Sînt de o discreţie proverbială, domnule ! m-a liniştit robotul.

— Atunci pot să-ți spun că sînt foarte nenorocit !

Maşina s-a întors spre mine uimită şi m-a fixat cu o fîşie luminoasă de culoare roșie.

— E un caz serios ?

Am dat din cap, în sens că „da".

— Ce s-a întîmplat ? întrebă robotul, în timp ce i se aprindeau tot mai tare noile celule fotoelectrice.

— Mi-am pierdut iubita de pe celălalt continent !

— Mai aveţi vreo iubită pe continentul acesta ?

— Nu.

— Atunci e rău ! regretă robotul. Înseamnă că aţi rămas singur. Maşinile sînt fericite cînd rămîn singure. Singurătatea e un prilej de odihnă, dar pentru oameni asta nu este ceva plăcut... Oamenii nu pot rămîne multă vreme singuri. Dar cum aţi pierdut-o ? schimbă el vorba. Prin sinucidere, deces, crimă ori părăsire ?

— Nu, domnule, e un caz de autoamăgire foarte frecvent azi, de cînd cu procedeele de întreţinere a frumuseţii secolului nostru. Închipuieşte-ţi că, în loc să mă îndrăgostesc de o tînără, m-am îndrăgostit de o străbunică.

Robotul vindecat a căzut într-un fel de transă melancolică. Scotea fum pe nas și se uita la fotografia de pe birou ce înfăţişa imaginea iubitei mele de pe celălalt continent. Mă bucuram că exista cineva care să mă înțeleagă. O persoană atît de discretă, care nu va pomeni nimănui această mărturisire. În vreme ce, în memorie, îmi rămăseseră versurile :

„Să te aud spunînd că Cezar este
un biet zănatic fără prevedere“.

După cîteva secunde am auzit un hîrîit care indica un deranjament interior. Un deranjament pe cale de a se produce.

— A ! Da ! Dragoste ! murmură robotul. Bine că mi-ai adus aminte ! Și proiectă pe ecranul portativ, vernil-pastelat, ochii ei. *Era evident că retransmitea imaginea de pe birou.*

Stînjenit de acest evident deranjament, am întors privirile. Voiam să nu-l dereglez și să-i arăt că n-am observat nimic. Uneori asemenea deranjamente dispar de la sine fără să lase vreo urmă. Și eu trăgeam speranța. L-am privit iarăși. Aceeași ochi mari, proiectați pe ecran, în vreme ce robotul ședea complet nemișcat, ca și cum ar fi făcut o sforțare uriașă să-și „aducă aminte“. Atunci n-am mai putut și i-am spus :

— N-am crezut că poți fi atît de crud.

— Chiar atît de mult ați iubit-o, domnule ? !

Cu fruntea plecată pe fereastra de plastic, unde se proiecta o dimineață frenetică, nu i-am mai răspuns. Dar am simțit că el știe ceva și, ațîțat la culme, m-am întors. Chiar în acea clipă i-am auzit vocea metalică pronunțînd respectuos :

— Dar vreau să vă ajut, domnule ! Vreau să vă ajut punîndu-vă la dispoziție toate forțele mele nucleare. Tot ceea ce s-a creat excelent cu mine. Nu sîntem noi, roboții, cele mai bune ajutoare ale omului ?

— Cum ? am strigat furios. Cum ? Nu vezi că ești un dereglat, și cel mai bun lucru pe care l-aș face ar fi să te deconectez ! Dar această ultimă frază atît de usturătoare am rostit-o în gînd. Și, în clipa cînd, copleșit de supărare, am vrut să-i întrerup energia, ochii iubitei mele din celălalt continent, care păreau fixați pentru vecie pe ecranul vernil-pastelat, se îndepărtară și, în vecinătatea lor, apăru un oval fin cunoscut : Celesta. Îmi zîmbi.

— Dar ce s-a întîmplat, se adresă ea intrigată, timp de aproape zece minute n-am putut să-mi desprind ochii de pe ecran ? Și oricîte sforțări făceam, nu izbuteam să mi se transmită vocea ! Ați renunțat la serviciile lui Sofocle și

Othelo? Credeți-mă, mi-a fost destul de greu să găsesc o altă lungime de undă prin care să comunic cu dv., și cînd am găsit-o m-am mirat că această lungime de undă corespundea exact cu aceea a robotului reparat.

Cochetăria ei, căci era o cochetărie la mijloc, mă scotea din sărite.

— Nu! De loc! am prevenit-o foarte sec. A fost un mic deranjament!

— Stimate director, v-am reparat robotul trimis și am o întrebare: reparația o vom trece pe seama uzinei sau a muncii voluntare?

— Trece-o unde dorești! i-am răspuns simplu. Și-am întrerupt legătura de televiziune cu uzina.

— De ce vă adresați astfel, domnule! m-a certat fostul robot orb. În glasul lui suna o urmă de indignare.

Începea să mă agaseze această mașină electronică, care, departe de a fi defectă, cum îmi închipuisem în primele clipe, dădea semnele unei organizări superioare mașinilor cibernetice cunoscute azi. M-am gîndit cu invidie la constructorul care o concepuse și chiar regretam că Sofocle și Othelo, reușitele mele creații, nu atinseseră acest nivel. Tocmai atunci am observat că Sofocle și Othelo intraseră de mult în birou și trăgeau cu urechea. Ce se întîmplase? Cu ce greșisem? Nu eram obișnuit cu obiceiul urît de a trage cu urechea. Așa ceva în casa noastră nu se întîmpla.

— Sînteți bun! mi s-a adresat robotul cu cea mai deplină politețe, să apăsați pe acest buton!

— De ce?

— Am o înregistrare din sala de verificări.

Tensiunea lăsată brusc în biroul meu de lucru, tăcerea deplină a celor trei roboți mă scoteau din sărite. Mă văzui fîstîcit, dezolat și singur în mijlocul acestor mașini ca într-o conspirație a roboților împotriva omului și, deodată, mi se făcu frică.

— A! Hotărît, m-am opus. Nu sînt capabil să ascult nimic. Scutiți-mă!

— Dar este edificator! Nu v-am spus că vreau să vă ajut? Ochii fosforescenți s-au aprins mai tare.

În clipa aceea, robotul își făcu contactul, iar în cameră răzbi următoarea discuție din sala de verificări:

Colaboratorul *(o voce joasă, de bărbat)* : *Vă arăt negru pe alb şi nu credeţi ?*

Celesta : *Nu pot să cred. Pentru că un constructor de valoarea lui nu greşeşte niciodată !*

Dialogul se opri.

— Într-adevăr ! am strigat din celălalt colţ al sălii — am greşit cota şi am îndreptat-o azi de dimineaţă.

— Asta a fost ! îmi dădu dreptate robotul. O greşeală mică, fără importanţă. Încrederea oarbă a Celestei ar trebui să vă spună ceva !

Am dat din umeri nedumerit. Nu-mi spunea nimic.

Atunci Sofocle şi Othelo, nemaiputînd de nerăbdare, au strigat în cor :

> Pagini albe. De necrezut.
> Maşina electronică scoate numai pagini albe. Ce deranjament poate să fie ? Chem mecanicul electronic. Reparăm cu mîinile vîrîte pînă la cot în fel de fel de mecanisme, ecrane şi relee minuscule. Trec două ore. Şi mi-e ciudă că acţiunea s-a întrerupt tocmai acum cînd devenise palpitantă. În sfîrşit, plin de nerăbdare, fac contactul. Apar ultimele pagini.

— Te iubeşte ! Te iubeşte !

— L-am îmbrăţişat, deodată, pe robotul din faţa mea.

— Ţineţi-vă firea, domnule ! Uitaţi că sînt din metal ?

Înnebunit, m-am urcat în elicopter. Am aterizat pe terasa uzinei şi am coborît în goană scara în spirală, fără să mai am răbdare să aştept liftul.

Cînd uşa s-a deschis, Celesta şi-a înălţat ochii. Avea ochi metalici, mari, care iradiau lumină şi inteligenţă. Erau ochii iubitei mele de pe celălalt continent. M-am sprijinit cu spatele de zid, nu puteam să scot o vorbă. Nu ştiam ce se întîmplase. Ochii iubitei mele aici, lîngă mine ? De ce ? Cum de atîta vreme nu-i văzusem ? Nu-mi atrăseseră atenţia niciodată ? Oare-i reţinusem în subconştient şi-i proiectasem în întruchiparea fastuoasă a iubitei de pe celălalt continent ?... Cine ştie. Întrebările încrucişate fulgerător prin minte rămîneau fără răspuns. Un lucru era sigur. Fostul robot orb fusese izbit nu atît de decepţia pe

care, evident, nu avea putinţa s-o înţeleagă, cît de asemănarea uluitoare a ochilor. Oprise transmisia pe o singură imagine. „Judeca". Crea în cibrocreier mii de legături pe secundă, muncind din răsputeri să mă ajute, în vreme ce eu îl acuzam de dereglare.

Am făcut trei paşi împleticiţi înainte.

— Celesta! am murmurat, şi mi s-a părut că îmbrăţişez o ploaie de stele.

Am aflat între timp că m-au concurat sute de maşini electronice. Astăzi nu poţi fi sigur dacă o povestire citită e scrisă de un om ori de un cibiocreier, deşi poartă în subtitlu „om", „maşină". S-au creat literaturi pentru maşini scrise de maşini şi literaturi pentru oameni scrise de aceleaşi veterane. Oamenii de la o vreme sînt foarte pretenţioşi. E din ce în ce mai greu să le satisfaci gusturile. După ce ne-au devorat realmente primele romane ştiinţifico-fantastice, azi sînt tot mai circumspecţi cînd citesc sub numele autorului „maşină". Oamenii preferă creaţia oamenilor. Oricum e destul de trist să fii maşină chiar şi în evoluatul secol al XXII-lea.

MOARTEA ÎN SUFIXUL -AT

elevei Anca Ghimpețeanu

Muza mea inspiratoare m-a amenințat cu moartea. Azi dimineață a intrat în cameră și mi-a spus : „Scrii ori ba ?" „Nici nu-mi trece prin gînd !" „Bine — mi-a zis ea foarte liniștită —, atunci ai să mori", și a închis ușa [1].

Cu lacrimi în ochi m-am așezat la masa de scris și, neavînd încotro, am început să mîzgălesc hîrtia. O, cîte gînduri, cîte furtuni năprasnice, cîte convenționale gusturi am urît atunci ! Dar ce contau toate acestea pe lîngă singurul chip de-a ieși din încurcătură !

Bineînțeles că, în era noastră cosmică, socotesc amenințarea cu moartea o măreață „binefacere". O infimă bagatelă pe lîngă atacurile cu pistoale ale briganzilor la drumul mare, din vechime. Totuși, mi s-a luat o piatră de pe inimă. De aceea, probabil, consider o magnifică fericire să fiu **împușcat**, **spînzurat**, **electrocutat** (mă rog, ceva în sufixul **— at)** la sfîrșitul acestei povestiri.

Muza e decisă să-i dau o povestire științifico-fantastică, eu sînt decis să scriu adevărul, deci, nimic fantastic.

Ce ne va rămîne de făcut ? Să încep.

★

Într-o zi, inginerul Alexandru Voinescu mă chemă în biroul stației și-mi spuse :

— Vrei să fii directorul Stației mondiale de radio pentru roboți ?

— Auzi vorbă ! i-am zis. Sigur !

— S-a făcut ! zise el bucuros. Plec în concediu. Vei fi înlocuitorul meu. Și plecă.

„Un robot la Stația mondială de radio pentru roboți, iată ceva grozav", mi-am zis. Treaba a mers de minune pînă în clipa cînd a trebuit să transmit „emisiunea zilnică de divertisment mecanic". După titlu mi-am închipuit că-i ceva vesel și-am scris materialul sprințar, plin de neprevăzut, pe care l-am intitulat : „Moartea în sufixul — **at**".

[1] „Muza mea inspiratoare" se numește Laura. Este o elevă silitoare și a primit ca temă la literatură să facă o povestire științifico-fantastică. Mă solicită mereu să-i fac temele, însă fără rezultat.

N-a trecut nici o zi că recunoștința a și apărut în persoana unui robot dispecer Big 5, de la una dintre stațiile intermediare de radio. Robotul era ud de ploaie și-și ștergea strașnic celulele fotoelectrice cu o batistă de plastic.

— Dumneavoastră transmiteți acum emisiunile divertismentului mecanic? întrebă robotul Big 5.

— Da, eu. Dar de ce?

— Să știți, continuă el, că sînt din categoria acelor mașini care înțeleg umorul. Pe cînd altele..., oftă cu regret și nu-mi spuse nimic. Mă părăsi demn, cu pălăria de plastic înfundată pe cap.

A doua zi s-a tras asupra mea cu vechi gloanțe dum-dum. Cred că s-a tras dintr-un subsol. Noroc că proiectilele nu mi-au distrus decît doi tranzistori.

A doua zi șapte roboți mascați au dat buzna în cabina de transmisie mondială și m-au legat fedeleș. Înainte de a-mi vîrî clasicul căluș în gură, am putut să le spun:

— Ce-i asta? Ce aveți cu mine?

— Te faci că nu înțelegi? Lasă că ai să vezi tu! m-au apostrofat cu dușmănie și și-au făcut datoria.

A patra zi o grenadă mi-a rupt mîna și a trebuit de urgență să o repar. Începuse să-mi fie frică. Deși acest sentiment se spune că-l au numai oamenii. Oricum, pe stradă călcam cu grijă și eram plin de amabilități. Pe oricine astfel de experiențe l-ar fi pasionat, pe mine nu reușeau decît să mă intrige. Semănam extrem de mult cu ziaristul lui Mark Twain. Dar asta nu-mi ușura de loc situația.

A cincea zi o persoană agitată, fără alte explicații, mă spînzură de-o grindă și mă lasă în bătaia vîntului. Dacă aș fi fost om, bineînțeles c-aș fi murit. Persoana metalică pe care am văzut-o ieșind pe ușă știa că n-am să mor și plecă satisfăcută.

În ziua a șasea o haită de lupi-jucării au dat buzna făcîndu-mi ferfeniță pălăria: m-au scalpat.

Ziua a opta o așteptam cu groază. Pînă la ora șase seara trăisem într-o tensiune de nedescris. Dar nu se întîmplase nimic. Pe la opt fără douăzeci, un vechi ferăstrău electric, apărut din senin, îmi amputǎ ambele picioare. A fost nespus de greu să mi le repun. Dar nici n-am terminat prea bine această extrem de dificilă operație, că am și auzit ceasul bătînd armonios ora 12 noaptea. Atunci am tras un țipăt, nu numai pentru că intram în cea de-a noua zi, dar și pentru că urechile îmi fură tăiate dintr-o singură lovitură.

Ambele bucăți de plastic căzură pe podea. Mă simțeam ferfenițit și în imposibilitate de a mă autorepara. Aș fi plîns,

dacă aş fi fost om. Dar nu eram. Nu rămînea decît să caut înfrigurat o soluţie.

În ziua a zecea mi-a zburat o mînă; într-a unsprezecea nu mai vedeam decît cu un singur ochi. În ziua a douăsprezecea mi-a zburat capul. La propriu, vreau să spun, nu la figurat. Iar într-a treisprezecea a apărut binevoitorul robot Big 5, care a început răbdător să mă repare. Mai rămăseseră din mine piese disparate, rupte, stricate. Unele era nevoie să le înlocuiască definitiv, ceea ce şi făcu.

Cînd mi-am revenit, am întrebat:

— Dar ce-a fost asta? Am trăit un coşmar?

— O, dragul meu! îmi spuse robotul Big 5. Mă mir că mai pui o astfel de întrebare. Toată lumea ar vrea să ştie unde te poate găsi.

— O, nu, te rog! Te rog! m-am ferit îngrozit ridicînd mîinile proaspăt vindecate.

— Dar n-ai de ce să te sperii! Am primit 297 531 de scrisori din toată lumea. Scrisorile aparţin mamelor şi ele îţi mulţumesc.

Am început să rîd. Bineînţeles nervos şi fără să-mi dau seama. În cele din urmă am zis:

— Îmi mulţumesc?!

— Îţi mulţumesc foarte mult!

— Că m-am lăsat maltratat în toate chipurile în care se putea maltrata cineva?

— Ele nici nu ştiu că ai fost o victimă. Altfel cred că numărul scrisorilor s-ar fi triplat.

— Zău dacă înţeleg ceva!

— După publicarea faimosului tău material „Moartea în sufixul **-at**", roboţii „fără umor", luînd lucrurile **ad literam**, au făcut cele mai groaznice trăsnăi care se pot imagina. Te asigur însă că toate acestea erau scrise în materialul tău! şi mă privi prin celulele fotoelectrice plin de subînţelesuri.

Nu ştiam ce să mai spun. De aceea am îngăimat:

— Bănuiesc că au făcut şi pagube.

— Oho! Enorme.

— Atunci iarăşi nu pricep de ce 297 531 de mame au trebuit să-mi mulţumească.

— Curînd după transmiterea materialului „Moartea în sufixul **-at**", în roboţii aflaţi pe linia de recepţie s-a produs ceva catastrofal. O groaznică schimbare de program, care nu putea fi comparată decît cu un şir de explozii prin simpatie. Tu însuţi ai fost victima acestui material. Ai fost pe rînd: spînzurat, scalpat, amputat...

— Lasă-mă pe mine! am zis modest, totuşi ezitînd de nerăbdare, treci la ce s-a întîmplat în afară.

— Perfect! În Sumatra un robot se lăsă călcat de bunăvoie de o maşină hidraulică, numai ca să rămînă întins pe jos ca o foiţă de ţigară. În insulele Aleutine, şapte roboţi fură aruncaţi de alte maşini de la etajul al 479-lea. Cei mai liniştiţi erau roboţii din Marea Caraibilor, care se luaseră după o sepie şi căutau să-şi coloreze costumul de plastic în nuanţa cernelii ei violet-pal. Pentru că în materialul tău scriai că un robot poate muri, chiar dacă se colorează în cerneala sepiilor de la mare adîncime. În sfîrşit, alţii, din Rio de Janeiro, se căţăraseră pe vîrful Staţiei de pe creasta muntelui, strigînd omenirii că din clipă în clipă devin luminoşi. Şi aşa mai departe.

Aceste instructive reportaje împreună cu materialul susnumit au fost difuzate de 30 de ori pînă acum la televiziune, în cel puţin 40 de ţări.

— Ei, nu! Am impresia că aceasta ar fi cea de-a paisprezecea zi de groază. Nu înţeleg nimic! am strigat şi-am sărit pe podea cu lămpile arse.

Cînd mi-am revenit, rămăsesem foarte puţin din ceea ce eram. Auzeam slab, vedeam prost şi-aş fi luat la bătaie pe toată lumea, deşi n-aveam puterea să sparg nici o alună.

Robotul Big 5, binevoitor, îmi luă capul şi-l sprijini de scaun. Era unul dintre gesturile lui înţelepte pe care le avea încă de la naştere.

— Cît de slab poţi fi! Nu eşti în stare să suporţi o bucurie. N-ai cap nici cît o nucă. Dar nu te gîndeşti la copii? La atîţia băieţi între nouă pînă la paisprezece ani, care, văzînd „Cavalerul Sardo“, „Nikardouche“, „Glonţul cu bătaie scurtă“, „Piratul rachetelor cosmice“, „Gorila albă“, „Sinlandezia“ sau citind o carte de aventuri vor să imite?

— Şi ce-are a face asta cu...?

— Cum? ripostă robotul Big 5. După o astfel de lectură...

Dar nu apucă bine să-şi încheie fraza cînd, pe ecranul televizorului deschis anume, apăru un copil cu pălărie de cowboy pe cap. Simula exact mişcările călăreţului cu mască neagră, înainte de a arunca lasoul pe mijlocul nefericitei cîntăreţe de la barul chinez (ştiţi momentul cînd se produce busculada, uşa se rupe în două sub năprasnica izbucnire de trupuri, iar lustra albastră a localului e ciuruită de 100 de gloanţe trase în acelaşi timp). Noi ne-am plictisit de acest film, copiii însă nu.

Lasoul, ca un cap de şarpe, se învîrte în aer, zboară şfichiuitor prin ceaţă deasupra aerostradelor înţesate de vehicule

și, neașteptat de precis, se strînse în ochiul unei antene colective de televiziune. Copilul tremură de frig. Încearcă tăria lasoului. Frînghia tremură și ea. Buzele copilului, vinete de încordare, se crispează. Pleacă trupul puțin în afară. Trenurile suspendate, uruitul ce străpunge trist ceața, golul năprasnic căscat în imediata apropiere, acoperișul uriașului zgîrie-cosmos, care atrage ca un magnet, toate i se învîrt puștiului în cap și-l fac să șovăie.

— Se aruncă ? țip înăbușit.

— Taci o dată ! mă apostrofează robotul Big 5.

Pe marginea terasei, ecranul ne descoperă o carte uitată cu paginile zbătute de vînt, nu într-atît încît să nu fim în stare să-i citim titlul : „Etajul 2 500".

Copilul pare înfierbîntat. Ochii-i clocotesc de vise și hotărîri cavalerești. Un pas și... Lasoul îl va salva ? Tremur. Mi-e milă și de copil, și de influența nefastă pe care o poate avea asupra minorilor o asemenea literatură. Pe ușa întunecată a scării de serviciu apare figura înfricoșătoare a unei mame despletite. Închid ochii. Nu vreau să asist la clipa cînd trupul nefericitului copil cade în gol datorită țipătului disperatei mame

— Dar ce faci ? mă trezește brusc din amorțirea spaimei robotul Big 5.

— Nu pot să văd asemenea scene !

— Nu ți-am spus că emisiunea aceasta se repetă a 333-a oară ? ! Ah, nu ți-am spus ! adăugă tot el. Uitasem.

— Nu pot ! Nu pot ! m-am zbătut cu mîinile pe ochi.

— Te asigur că abia acum te interesează cel mai mult. Deschide-i ! Într-adevăr, pierdusem cîteva secvențe din prețiosul reportaj filmat. Nu cele mai importante. Dar mă dumiream tot mai greu. Mama nu țipase. Ținea în mîini o cutie metalică. Era un aparat de filmat pentru copii. „A ! Ia te uită, mi-am zis ! Ce întorsătură neașteptată !" Puștiul nu-și mai văzuse mama, căci ședea cu spatele. Femeia, folosindu-se de ceață, îi proiecta drept în fața lui — secvențele din insulele Aleutine. Film în film ? Exact.

Se proiecta cu dezinvoltură film în film. Puștiul, mama și noi toți telespectatorii, umani sau mașini, priveam cei șapte roboți cum cad în prăpastia dintre blocuri, cum trec vertiginos etajele 2 500, 1 000, 479, 305, 100, 58, 36, 10, 5, 2, 1 și se prefac în pulbere cenușie. Mișcările dezarticulate ale roboților care zburau prin aer erau atît de caraghioase încît copilul rîse.

Izbucnirăm în rîs. Copilul își desprinse lasoul. „Mamă, —, zise el —, aș vrea să revăd acest film !"

Televizorul fu închis. Robotul Big 5 reluă, după o mică pauză:

— Uiţi această perioadă atît de înfierbîntată, clocotitoare de vise, descoperitoare de lumi necunoscute. Epocă specific umană, cînd eroii sînt divinizaţi, iar puterea exercitată de imitaţie umple de groază pe maturi. Ei, bine, de azi, copiilor cuminţi, ca şi celor care au încercat extravaganţe în genul literaturii poliţiste, cavalereşti, al romanului negru, englez, de groază, sau al romanelor de aventuri, li se oferă ca materiale filmate: **„Morţile maşinilor“** de la Staţia mondială de radio pentru roboţi. E un film foarte căutat. Un divertisment cu influenţe bune.

S-au primit declaraţii nesemnate din partea unor viitori sinucigaşi, care, văzîndu-şi pe ecran moartea parodiată foarte nostim de nevinovatele maşini, s-au prăpădit de rîs, încît a trebuit să fie culeşi de pe jos cu cărucioarele şi depuşi în fotolii. Nu numai că nu s-au mai sinucis de atunci, dar au trimis redacţiei scrisori de mulţumire.

— Dragul meu! i-am zis, în cele din urmă, robotului Big 5. Eram vădit nemulţumit. Toate acestea sînt admirabile, generoase etc. Dar îţi dai seama că în situaţia mea, cu 7 349 de lipituri, ar fi peste putinţă să-mi reiau vechea muncă.

— Ce-ai să faci?

— Deocamdată nu ştiu! Mă mulţumesc cu ideea că materialul meu, cel puţin, dacă a produs atîtea pagube, este folositor, într-o oarecare măsură. E tîrziu: mă retrag! Poate am să devin robot tipograf, ceea ce nu cred; tipografia e o muncă destul de grea, cere încordare. Am să-mi ofer serviciile ca meditator de copii, înainte de a fi aruncat pentru totdeauna în lăzile cu gunoi electronic. Iar tu, Big 5, povesteşte lumii tot ce s-a întîmplat. Să spui adevărul. La revedere.

— Ai toată încrederea. Cu bine!

Aşa am nimerit după nenumărate rătăciri în postul de preparator al Laurei. A trebuit să mă ascund şi de publicitate. În sfîrşit, acum toate s-au sfîrşit. Cu Laura m-am înţeles întru totul. Dar cum pot să-i compun o povestire ştiinţifico-fantastică atîta timp cît mai am un pic de minte în cibiocreier? Vrea s-o păţesc, de data aceasta cu copiii, ceea ce am păţit cu roboţii?

Nici nu mă gîndesc.

O văd pe Laura cum intră pe uşă, trecîndu-şi pieptenele prin păr. E foarte frumoasă. Are părul ca gălbenuşul de ou şi articulaţiile mici ca ale balerinelor. Dacă aş fi om, cred că m-aş îndrăgosti. Îşi lasă pieptănul pe capul meu plat. (Ca să vedeţi unde am ajuns!) şi-şi aruncă ochii neglijent peste

pagini. Sînt sigur că mestecă între dinţi guma Tutti-frutti şi se gîndeşte la exerciţiile de catapultare din stratosferă, fapt pentru care i se opreşte pur şi simplu respiraţia. Aş ! Deodată trage un ţipăt ca şi cînd s-ar fi răsturnat Niagara cu capul în jos (ce păcat că nu o cunoaşteţi cînd e furioasă !).

— Asta ce mai e ! strigă Laura şi-mi zvîrle cu hîrtiile în cap. Pieptenul cade pe podea. Se sparge. Laura nu ia seama. Ţi-am spus să scrii o povestire ştiinţifico-fantastică ? Ţi-am spus ? Asta o cunosc pînă şi copiii de grădiniţă ! N-ai făcut-o, ai să mori. Şi aşa eşti bătrîn ! M-am săturat de tine. Şi ieşi din cameră.

Peste puţin, uşa se deschise încet. Ceva, nu ştiu bine ce, se întrevedea ameninţător în întunecimea holului...

Care din „morţile în sufixul-at" mi-e hărăzită ?

Uşa s-a deschis mai tare. Rugaţi-vă pentru mine !

Semnat,

Robotul Big 14

EPILOG

Laura a intrat în cameră fără pistol, ci cu alte 297 531 de scrisori în care, de data aceasta, mi se propunea tot de atîtea ori să fiu preparator la copii în nenumărate ţări.

Muza mea inspiratoare de acord cu mine m-a oprit. S-o fi văzut cu cîtă graţie îmi cerea iertare pentru acest „mic incident". Aţi fi murit de rîs ! Dar, repet, mă simt tare obosit. Laura a primit 10 la literatură. Manuscrisul este păstrat în muzeul şcolii. Astăzi nu-şi mai pune pieptenul pe capul meu plat, aşa, cu un gest dezinvolt de neglijenţă. Mă lustruieşte cu vervă şi patru ore încheiate pe zi învaţă cu mine franceza, engleza, spaniola şi esperanto. Colegii ei mi-au făcut o coroniţă de flori. Sînt foarte simpatizat, totuşi mă simt atît de obosit. Curînd cred că am să fug, să mă vîr singur într-o ladă de gunoi electronic, să trag capacul după mine, iar pe piept să-mi agăţ o bucată de hîrtie pe care să scrie : „Orice să faceţi în viaţă numai materiale cu umor să nu scrieţi niciodată". Cred că ar fi cea mai bună ispravă pe care aş mai face-o. Sărmană maşină uzată, căreia îi plîngi de milă !

Tot

Big 14

SHIN'ICHI HOSHI
Japonia

Pasiunea unui proprietar de bar

Robotul acela era într-adevăr o capodoperă. Era un robot feminin, de o frumuseţe atît de desăvîrşită cum numai mîna unui artist o poate plăsmui. Avea întrunite toate însuşirile care constituie farmecul unei femei. Poate că înfăţişarea ei aducea prea mult cu o păpuşă...

Nimeni nu mai construise pînă atunci un asemenea robot. Adevărul este că părea un lucru oarecum stupid să construieşti un robot numai în scopul de a-l pune să execute munca unui om, cînd pentru acelaşi preţ s-ar fi putut angaja o mînă de lucru corespunzătoare. Fiindcă, judecînd după cererile de serviciu, apărute în marile ziare, existau destui amatori. Acest robot însă fusese meşterit de proprietarul unui bar, în timpul său liber şi numai pentru propria lui plăcere.

Trebuie să ştiţi că, de obicei, proprietarii de bar, la ei acasă, după orele de lucru, nu pun în gură nici o picătură de alcool. Pentru ei alcoolul este o marfă pe care o vînd, dar pe care nu o folosesc în scopuri personale. Iar beţivanii care frecventau barul lui de bunăvoie îl ajutau să cîştige banii care îi erau necesari pentru satisfacerea vreunei pasiuni oarecare.

Întîmplător, pasiunea lui era să-şi construiască o fermecătoare doamnă-robot.

Şi, deoarece era singura lui pasiune, desigur că n-a precupeţit nici bani, nici osteneală pentru realizarea ei. De pildă, pielea cu care a acoperit-o era atît de moale, încît cu greu o puteai deosebi de aceea a unei femei adevărate. Nu exagerăm cu nimic dacă afirmăm că era mai încîntătoare decît fetele veritabile din jurul ei.

Din nefericire, această frumuseţe nu era prea deşteaptă, fiindcă alcătuirea unui creier de structură mai complexă depăşea posibilităţile creatorului ei. Era totuşi în stare să răs-

pundă la întrebări foarte simple şi să execute un număr redus de mişcări tot aşa de simple, ca, de pildă, să bea dintr-un pahar. Proprietarul barului îi puse numele „Bokko-chan" şi o instală pe un taburet, îndărătul tejghelei, ca să n-o poată privi clienţii din prea mare apropiere.

Şi astfel, într-o bună zi, la bar apăru această fată nouă, pe care clienţii o salutară cu multă simpatie. Ea se purtă mulţumitor pînă în momentul cînd începură să-i pună şi alte întrebări decît cele cu privire la nume şi vîrstă. Şi totuşi, din fericire, nimeni nu-şi dete seama că era vorba de un robot.

— Cum te cheamă, baby?
— Bokko-chan.
— Cîţi ani ai?
— Sînt încă tînără.
— Bine, dar cît de tînără?
— Sînt încă tînără.
— Te-am întrebat cît de tînără?
— Sînt încă tînără.

Spre norocul ei, clientul de la bar a fost destul de politicos să nu insiste prea mult asupra acestei întrebări.

— Ei, da frumoasă rochie porţi.
— Frumoasă rochie port, nu-i aşa?
— Ce-ţi place cel mai mult?
— Ce-mi place cel mai mult?
— N-ai vrea să bei... să zicem... un Gin Fizz?
— Aş vrea să beau... să zicem... un Gin Fizz.

Bokko-chan nu refuza niciodată o băutură şi niciodată nu se îmbăta. Era frumuşică, tînără, atrăgătoare şi simpatică; era o adevărată plăcere să stai de vorbă cu ea. În curînd se duse vestea prin împrejurimi de tînăra fată nouă. Şi numărul vizitatorilor barului crescu simţitor. Şi fiecare client era bucuros să stea deci la o mică şuietă cu drăgălaşa Bokko-chan. Era pe gustul tuturora.

— Care dintre noi ţi-e mai drag?
— Care dintre voi mi-e mai drag?
— Mă iubeşti?
— Te iubesc.
— Foarte bine. Atunci hai să mergem împreună la cinema.
— Foarte bine. Vrei să mergem împreună la cinema?
— Cînd vrei să mergem?

Ori de cîte ori Bokko-chan era întrebată ceva la care nu putea răspunde îi făcea un semn proprietarului, şi acesta îi sărea imediat în ajutor.

— Ei, domnul meu, nu se cuvine să flirtezi atît de mult cu o domnişoară atît de mică.

După mustrarea severă a proprietarului de bar, insistentului client nu-i rămînea altceva de făcut decît să se retragă, rînjind încurcat, dar plin de demnitate.

Din cînd în cînd, proprietarul barului se apleca la piciorul lui Bokko-chan, unde montase un mic vas din plastic. El scotea din acest rezervor toate cocteilurile băute de fata-robot şi, fiindcă era un om strîngător, le servea din nou clienţilor. Se înţelege că aceştia nu observau şi nu bănuiau absolut nimic. Ei nu osteneau să laude fără încetare calităţile lui Bokko-chan. Îi admirau tinereţea şi frumuseţea, caracterul ei atît de egal, faptul că niciodată nu măgulea în mod exagerat pe nimeni, că niciodată nu-şi pierdea stăpînirea de sine, cu toate că bea destul de mult. Astfel, din zi în zi, faima lui Bokko-chan creştea, era din zi în zi tot mai îndrăgită şi datorită ei creştea şi numărul clienţilor barului.

Printre numeroşii admiratori ai lui Bokko-chan se afla şi un tînăr care se înflăcărase atît de mult, încît venea în fiecare seară la bar. Seară de seară, încerca s-o convingă să iasă cu el în oraş, dar fără succes. Răceala, indiferenţa cu care îl primea însă îl scoteau aproape din minţi şi de aceea cheltuia mai mulţi bani decît îşi putea permite, numai şi numai pentru a o impresiona. Vizitele dese la bar costau mult, şi datoria creştea, iar cînd proprietarul barului i-a cerut bani, el a încercat să-i fure de la tatăl său.

Tatăl său însă l-a prins asupra faptului şi l-a certat cu asprime. În cele din urmă i-a promis să-i plătească datoriile, dar, în schimb, i-a interzis fiului să mai treacă vreodată pragul acelui bar. În aceeaşi seară, tînărul s-a întors la bar ca să-i plătească proprietarului banii şi, fiindcă ştia că va fi ultima lui vizită acolo, a băut foarte mult şi a poftit-o şi pe Bokko-chan să-i ţină tovărăşie.

— N-am să mai mă întorc.

— N-ai să te mai întorci.

— Te întristează?

— Mă întristează.

— În realitate, nu te întristează.

— În realitate, nu mă întristează.

— Nici o fată nu-i atît de nemiloasă ca tine.

— Nici o fată nu-i atît de nemiloasă ca mine.

— Vrei să te omor?

— Vrei să mă omori?

Tînărul scoase din buzunarul hainei un pacheţel cu pastile, le răsturnă în pahar şi-i întinse paharul lui Bokko-chan:

— Ai să bei?

— Am să beau.

Bokko-chan ridică paharul şi bău conţinutul dintr-o suflare.

— Să te ia naiba! izbucni tînărul.

— Să mă ia naiba!

Tînărul plăti în grabă socoteala şi porni în goană prin beznă.

Era cu puţin înainte de ora de închidere, şi proprietarul barului era bucuros că încasase o datorie atît de însemnată. Scoase alcoolul din piciorul lui Bokko-chan şi turnă cîte un pahar plin tuturor celor din bar.

— Beţi, oameni buni, strigă el, fac cinste la toată lumea!

Clienţii au ridicat paharul în sănătatea proprietarului de bar, el le-a răspuns, la rîndul său, golind şi el paharul.

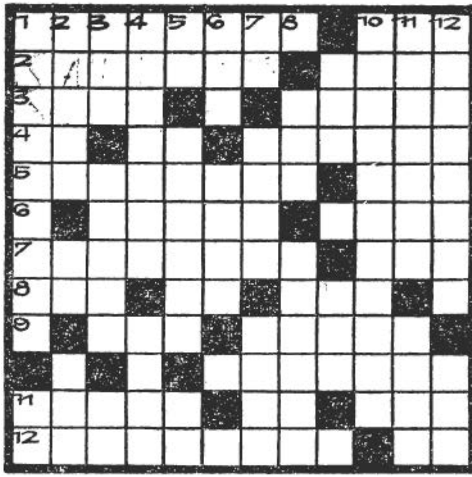
În noaptea aceea, lămpile în bar nu s-au stins şi radioul a continuat să transmită muzică de dans. Nimeni n-a plecat şi totuşi nimeni nu scotea un cuvînt.

Şi a sosit momentul cînd crainicul de la radio le-a urat ascultătorilor „noapte bună", iar emisiunea s-a terminat.

— Noapte bună, a răspuns Bokko-chan şi a continuat să aştepte, în felul ei rezervat şi fermecător, următorul client.

În româneşte de I. COMAN

RO-BO-ȚII

ORIZONTAL: 1) Normative de lucru pentru roboți și sisteme automate — Tabel de semnale convenționale pentru dirijarea de la distanță a roboților; 2) Vehicule lansate de pe Pămînt în Cosmos și a căror pilotare poate fi realizată automat prin telecomandă, prin piloți-roboți sau persoane de specialitate — Fire de sîrmuliță foarte subțiri care fac legăturile electrice interne ale aparatajelor, astăzi tot mai mult înlocuite cu rețele imprimate; 3) Stau la baza oricărei invenții — Informație manuală sau automată prin care mecanicului de la căile ferate i se dă permisiunea de a ocupa o anumită linie cu garnitura pe care o conduce; 4) Nichel — Notă muzicală — Ansambluri de posturi centrale sau linii de telecomunicații utilizate la fixarea unui regim de lucru pentru roboți și automate; 5) Dirijat de la distanță — Rînduială; 6) Măreț, grandios cum e deocamdată un zbor în Cosmos — Prefix; 7) Posedă o însemnată forță mecanică — Judecător în infern; 8) Marina în familie — În aer! — Livadă (tr.); 9) Materialul din care era făurit Golem — Beneficiu; 10) Cîntăreț din trișcă; 11) Personaj legendar, un soi de robot al evului mediu, făurit din lut și înzestrat cu puteri uriașe — Cămașă înflorată — În acest moment (mold.); 12) Transpuneri dintr-o limbă în alta care se efectuează într-un timp record de către mașinile electronice de calcul — Două din patru!

VERTICAL: 1) Sistem de bază în realizarea roboților sau a aparatelor automate — Get! 2) Sistem cuprinzînd aparate de emisiune și de recepție pentru telecomanda roboților

— Numeral — Masă densă de vapori care adesea încărcată cu sarcini electrice produce perturbații în comunicațiile radiofonice ; 3) Măsuri vechi de capacitate — Element chimic bun conducător de căldură și electricitate — Nota diapazonului ; 4) Conducere directă sau prin telecomandă a unor sisteme tehnice sau a roboților — Îmbibat cu apă ; 5) Nota a doua — Stimat — Meu ! 6) Fir — Unitate de forță în sistemele absolute C.G.S. (pl.) ; 7) Came ! — Crustacei — Vrilă, acrobație aeriană ; 8) Stinghie — Partea cea mai importantă a unui robot și cel mai perfect sistem natural de calcul realizat la dimensiuni miniaturale ; 9) Vagon de dormit — Literă gotică ; 10) Știință strîns legată de teoria reglajului și a comenzii automate, de teoria informației și de teoria calculelor automate fără de care realizarea roboților este de neconceput ; 11) Trecută prin foc — Măsură ; 12) Roboți ! — „Rațional Universal Robot" lucrare a scriitorului ceh Capek.

A. POSTELNICARU

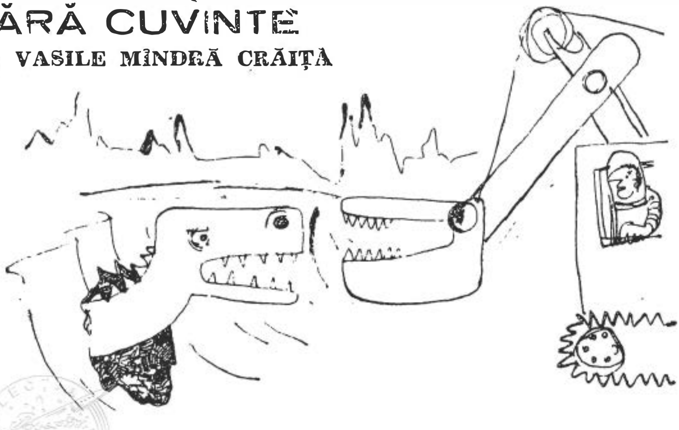

REBO...
STIINȚIFIC
ANAGRAMAT
(6 + 5)

MONOVERB
(8 — 12)

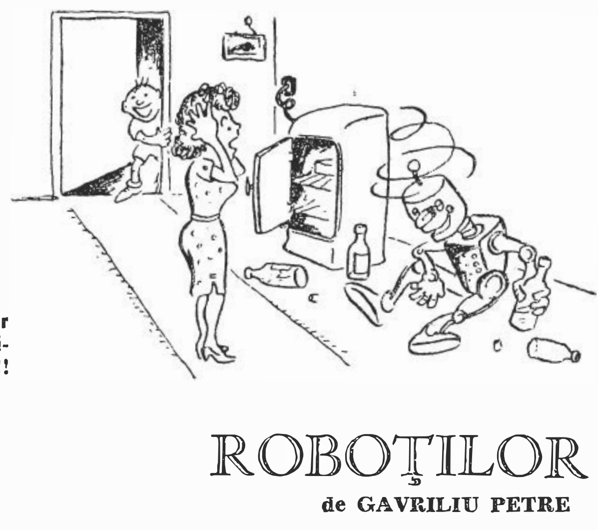
FĂRĂ CUVINTE
de VASILE MÎNDRĂ CRAIȚĂ

DE-ALE...

— De cîte ori să-ți repet că patul mi-l fac singură !

— Gigele, iar ai lăsat frigiderul deschis !!!

ROBOȚILOR

de GAVRILIU PETRE

DIN SCRISORILE CITITORILOR

Am luat tocul în mînă cu gîndul să vă scriu, lucru pe care nu l-am mai făcut de cîţiva ani... Am rămas acelaşi cititor fidel al Colecţiei şi al revistei „Ştiinţă şi tehnică". Sînt acum elev în clasa a IX-a A la Şcoala medie nr. 1 din Reşiţa. Ca şi pînă acum, o duc bine cu învăţătura...

Ultimele zeci de numere, cu cîteva excepţii, cuprind opere ale scriitorilor români. Sînt sigur că în literatura ştiinţifico-fantastică din ţările socialiste, de exemplu, există destule lucrări interesante, ca dovadă concursul din 1962. Nu spun că lucrările autorilor români nu sînt valoroase, ba, dimpotrivă, ele sînt tot mai atrăgătoare şi mai bine scrise; totuşi, ar fi de dorit ca în paginile Colecţiei cititorii să întîlnească mai multe opere ale scriitorilor străini, din ţările socialiste şi occidentale...[1]

Impărtăşesc întru totul observaţia tov. Deleanu Valer privind felul în care trebuie să fie abordate de autori temele povestirilor de anticipaţie. In majoritatea lucrărilor, societatea viitoare este descrisă ca fiind perfectă, iar membrii ei — eroi cu calităţi excepţionale, care înfăptuiesc totul cu calm şi sînge rece... După opinia mea, oamenii de mîine nu vor fi atît de perfecţi precum îi credem. Bineînţeles, societatea însăşi le va crea condiţiile necesare perfecţionării, dar nici atunci nu toţi pămîntenii vor fi nişte „eroi de fier". Asemenea eroi care nu dau înapoi înaintea greutăţilor vor exista, dar ei au existat şi există şi acum. Mă întreb însă: aceşti oameni ai vremurilor viitoare nu vor mai avea probleme, nu vor mai visa, nu vor mai avea defecte? Ar trebui ca autorii noştri să scoată mai mult în evidenţă contradicţiile morale ale personajelor plăsmuite, contradicţii care cred că nu vor dispărea niciodată. In această privinţă, o încercare ce mi se pare reuşită e aceea a lui Gh. Săsărman în recentul său roman „Proba tăcerii". Este interesant faptul că o mare parte a lucrării gravitează în jurul unei călătorii în Cosmos, iar autorul ar fi putut să cadă foarte uşor pe panta reliefării eroismului personajelor. Este un merit al lui Săsărman că n-a făcut-o, deoarece într-o lucrare cu temă cosmică ar fi fost o cale tentantă.

Vreau în încheiere să vă exprim dorinţa ca să apară mai des în Colecţie povestiri despre munca geologilor, care, trebuie s-o recunoaşteţi, este pasionantă (şi mult mai mult decît atît, este materia mea preferată).

BĂRAN TUDOR
elev — Reşiţa

---

[1] După cum se vede, chiar în acest număr satisfacem dorinţa corespondentului nostru, publicînd pentru prima oară în româneşte o povestire ştiinţifico-fantastică japoneză (*n. r.*).

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

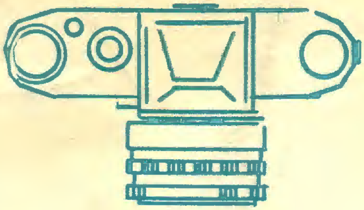
Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

IUNIE 1965

41007